

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Наукова бібліотека**

**НАУКОВА БІБЛІОТЕКА РІВНЕНСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ**

*(Збірник матеріалів
VI-ї науково-практичної конференції
30 серпня 2012 р.)*

Рівне 2012

УДК 027.7:378
Н 34
ББК 78.34(4Укр)

**Наукова бібліотека Рівненського державного гуманітарного університету:
стан і перспективи розвитку** : зб. матеріалів VI-ї наук.-практ. конф., 30 серп. 2012 р. /
укл.: С. Н. Грипич, Г. П. Семенюк. –Рівне : РДГУ, 2012. – 69 с.

Відповідальний за випуск:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Укладачі:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Г. П. Семенюк – заступник
директора з наукової роботи наукової
бібліотеки Рівненського державного
гуманітарного університету.

Рецензенти:

Л. Ф. Трачук – канд. іст. наук,
доц. кафедри бібліотекознавства і
бібліографії
Рівненського державного
гуманітарного
університету.

Представлені у збірнику статті охоплюють широкий спектр питань в діяльності наукової бібліотеки РДГУ, пов'язаних з формуванням, зберіганням, пошуком, використанням та продукуванням інформації, еволюцією університетської бібліотеки в умовах інформатизації та реформування вищої освіти України.

Видання адресоване широкому колу бібліотечних фахівців, особливо бібліотек вищих навчальних закладів, а також студентам – майбутнім бібліотекарям.

Ухвалено методичною радою
наукової бібліотеки РДГУ
Протокол № 8
від 20.09.2012 р.

©Наукова бібліотека РДГУ
Рівне, вул. Остафова, 31
<http://nlibrary-rdgu.rv.ua>
library@rshu.edu.ua

УДК 027.7:[025.070]

І. М. КУЧЕРУК

*провідний бібліотекар
читального залу №2
наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету*

ФОНД ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЗАДОВОЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТРЕБ КОРИСТУВАЧІВ

***Резюме.** В статті аналізується стан фонду періодичних видань наукової бібліотеки РДГУ та його використання в навчальному та науковому процесі РДГУ.*

Ключові слова: фонд періодичних видань, журнали, газети, користувачі, інформація, інформаційні потреби.

Одним із джерел надання оперативної інформації є періодичні видання. Вони містять велику частину інформації, яка використовується в найрізноманітніших сферах і здійснюють найповніше задоволення інформаційних потреб різних категорій читачів.

Статистичні дані, отримані у результаті численних досліджень, свідчать про те, що 70% наукової інформації здобувається вченими саме із журналів, а 92,7% вчених назвали наукові журнали найкращими джерелами інформації.

Фонд періодичних видань наукової бібліотеки РДГУ є складовою частиною основного фонду бібліотеки і посідає важливе місце у задоволенні:

- освітніх потреб користувачів (до нього звертаються з освітньою метою студенти, аспіранти університету);
- професійних потреб користувачів (з цією метою до нього звертаються викладачі);
- наукових потреб професорсько-викладацького складу університету, які займаються науковими дослідженнями;
- загальнокультурних потреб.

Зважаючи на вагоме місце і роль фонду періодичних видань у задоволенні інформаційних потреб користувачів бібліотека звертає особливу увагу на комплектування та створення повноцінного його складу.

Здійснюючи поточне комплектування фонду періодичних видань, особливе значення набуває інтерактивна взаємодія бібліотеки з кафедрами для уточнення напряму комплектування згідно з профілем ВНЗ для найповнішого та якіснішого відбору видань до фонду.

Таким чином, відповідно до специфіки ВНЗ, особливостей навчального процесу фонд періодичних видань комплектується: офіційними виданнями державних та громадських установ з матеріалами нормативного чи директивного характеру, науковими періодичними виданнями університетів та академічних установ, науково-популярними, науково-методичними, релігійними, літературно-художніми часописами.

Загальний бібліотечний фонд періодичних видань наукової бібліотеки РДГУ нараховує понад 300 назв журналів та газет.

Багатогалузевий фонд періодичних видань бібліотеки розміщений у трьох структурних підрозділах, сформованих з

урахуванням факультетів, їх специфіки та інформаційних потреб читачів:

- 1) спеціалізованому читальному залі періодичних видань (читальний зал №2);
- 2) філії бібліотеки (читальний зал № 3);
- 3) абонементі нотно-музичної літератури.

Основу фонду періодичних видань наукової бібліотеки становить фонд періодичних видань читального залу № 2 (80% від усього фонду періодичних видань).

Його формування розпочалося на початку 2010 року шляхом виділення фонду періодичних видань із загального фонду бібліотеки і створення окремого відділу – читального залу періодичних видань. Сьогодні він є важливою ланкою в структурі бібліотеки, яка надає користувачам найновішу інформацію. Їх якісне та оперативне обслуговування і є основним завданням відділу.

Читальний зал періодичних видань обслуговує всі категорії читачів, оскільки тут знаходиться періодика з різних галузей знань. Фонд періодичних видань читального залу № 2 нараховує понад 32 тисячі примірників журналів та більше 500 комплектів газет.

Кількісний склад читачів протягом трьох років характеризується певною стабільністю. Це понад 25000 читачів. Для задоволення наукових та інформаційних потреб відвідувачам читального залу №2 протягом року видається у користування більше як 100 000 примірників журналів і газет.

Найбільша кількість періодики видається з психолого-педагогічних, природничих, гуманітарних та соціально-економічних наук - пріоритетних напрямків університету. Особливо затребувані журнали психолого педагогічної тематики такі як: «Рідна школа», «Нова педагогічна думка», «Педагогічна думка», «Педагогіка і психологія», «Психологический журнал», «Вопросы психологии», «Практична психологія та соціальна робота», газета «Психолог».

Значний інтерес для читачів представляють журнали адресовані соціальним педагогам і психологам, що висвітлюють теми, особливо актуальні в нинішньому суспільстві. Це «Педагогическая диагностика», «Світ виховання», «Початкова школа», «Дошкільне виховання», «Розкажи онуку». Серед них слід відзначити два останніх, практично кожна стаття з яких використовується студентами спеціальності «Дошкільна освіта».

Журнали: «Шлях освіти», «Вища школа», «Вища Освіта України», «Освіта і управління», «Гуманітарні науки», найчастіше використовують магістранти, аспіранти і викладачі, які займаються

науковою роботою та активно цікавляться інтеграцією нашої освіти в Болонську систему.

Значний інтерес для читачів викликають журнальні та газетні матеріали, які стосуються історичних подій: «Київська старовина», «Історичний журнал», «Український історичний журнал», «Вопросы истории», «Історія України», «Новая и новейшая история», «Пам'ять століть».

Крім нових журналів та газет в яких міститься найновіша інформація, не менш інтенсивно і ефективно використовуються періодичні видання 80-90-х років 20-го століття, особливо літературно-художні часописи.

Варто звернути увагу і на використання фонду періодичних видань для задоволення інформаційних потреб читачів філії наукової бібліотеки РДГУ, основним контингентом якої є студенти факультету документальних комунікацій та менеджменту (ДКМ) і художньо-педагогічного факультету.

Специфіка навчання на цих факультетах вимагає більшого використання періодичних видань читачами. Про що і свідчать статистичні показники – 50% загальної книговидачі читального залу № 3 філії становлять періодичні видання. Він надає можливість читачам скористатися періодичними виданнями з економічних наук, вітчизняними і російськими журналами з бібліотекознавства, бібліографії, інформаційної діяльності.

Особливо популярні серед читачів видання економічної тематики, такі, як: «Економіка України», «Актуальні проблеми економіки», «Економіст», «Регіональна економіка» та ін. Ця література переважає в запитах як студентів стаціонарного, так і студентів заочного відділення.

В зв'язку з тим, що на факультеті ДКМ здійснюється підготовка спеціалістів для інформаційної сфери, активно використовуються періодичні видання з бібліотекознавства, бібліографознавства і документознавства.

Активність використання цієї частини фонду в тому, що книг такої тематики в Україні видається дуже мало, а студенти і викладачі надають перевагу новітній інформації, яка міститься в газетах та журналах.

Представлені у фонді філії також мистецькі журнали, які розраховані на студентів і викладачів художньо-педагогічного факультету. Серед них такі як: «Українська культура», «Українознавство», «Народна творчість та етнографія», ін.

В навчальному корпусі № 3 навчаються студенти факультетів музичного спрямування. Для задоволення інформаційних потреб цих користувачів призначений абонемент нотно-музичної літератури

У фонді цього відділу музична періодика представлена журналами та газетами розрахованих на:

- читачів-інтелектуалів та людей, що професійно займаються музикою («Музыкальная жизнь», «Музыкальная академия», «Музыка и электроника», «Звукорежисер»);

- для викладачів та студентів музичних навчальних закладів («Музыка в школе»);

- музичні видання для широкого кола читачів («Українська музична газета», «Музыка»).

В середньому протягом року на абонементі нотно-музичної літератури видається понад 2000 примірників періодичних видань.

Найбільшим попитом у читачів користуються спеціалізовані видання для педагогів: «Мистецтво та освіта» і «Мистецтво в школі».

Отже, фонд періодичних видань наукової бібліотеки РДГУ як джерело оперативної інформації користується великим попитом у студентів, викладачів, аспірантів університету.

Ефективному задоволенню інформаційних потреб користувачів сприяє і наявність добре впорядкованого довідково-пошукового апарату бібліотеки, який представлений системою каталогів і картотек, що дають повну уяву про фонд періодичних видань бібліотеки, дозволяють читачам з найменшими витратами часу підібрати літературу з питань які їх цікавлять, і визначити в якому підрозділі бібліотеки можна отримати потрібні періодичні видання.

Довідково-пошуковий апарат (ДПА) наукової бібліотеки РДГУ включає:

- генеральну систематичну картотеку статей;
- тематичні, спеціальні та жанрові картотеки;
- абетковий каталог періодичних видань;
- електронний каталог та бази даних.

Сьогодні найбільш затребуваним у користувачів є електронний каталог, оскільки в ньому відображені і книги, і публікації з журналів та збірників, які надходять до наукової бібліотеки РДГУ в т. ч. і публікації професорсько-викладацького складу університету. Окремо хочу назвати і базу даних, яка інформує користувачів про всі назви періодичних видань, які зберігаються у фондах наукової бібліотеки РДГУ а також ті, які надходять у поточному календарному році.

Електронний каталог активно використовують не тільки читачі, які стаціонарно відвідують бібліотеку, але й віртуальні, оскільки і ЕК і

бази даних представлені на сайті наукової бібліотеки РДГУ. Крім друкованих періодичних видань на сайті наукової бібліотеки РДГУ читачам надається можливість скористатись повнотекстовими версіями журналів видавництва «Первое сентября».

Користувачам надається консультативно-методична допомога з питань пошуку інформації в ДПА.

Працівники бібліотеки здійснюють значну роботу з розкриття фонду періодичних видань. На виставкових стендах влаштовуються тематичні виставки журнальних публікацій, на допомогу навчальному та науковому процесу, також обов'язкові щотижневі виставки нових надходжень, які оперативно інформують читачів про найновішу періодику.

На початку навчального року, у вересні, інформацію про всі назви журналів та газет надає виставка-перегляд «Періодичні видання наукової бібліотеки РДГУ».

Традиційно проводяться бібліографічні огляди літератури.

Для більш ширшого розкриття фонду періодичних видань бібліотеки, а також для оперативного задоволення інформаційних потреб користувачів в бібліотеці створені та регулярно поповнюються прес-бібліодайджести, такі як: «Проблеми вищої школи», «Велика педагогічна рада», «На допомогу здобувачам наукових ступенів», «РДГУ: від минулого до сьогодення», «Педагогічна освіта», «Болонський процес» та ін.

Вивчаючи запити читачів, їх інформаційні потреби у навчанні бібліотека постійно перебуває в пошуках нових, більш ефективних форм і методів розкриття фонду періодичних видань. Зокрема, набули популярності: цикли виставок: «Шкільному уроку-творчий пошук», «Слово-публіцисту» (Сторінками періодичних видань); виставки-презентації «Портфоліо сучасної школи» (вчителів на замітку).

Важливою ділянкою роботи бібліотеки є проведення інноваційних заходів, головна мета яких-популяризація періодичних видань. Прикладом можуть слугувати: огляд-знайомство з періодичними виданнями «Це цікаво знати», історичний компас «Іван Мазепа: в пошуках історичної об'єктивності» та інші.

Таким чином, можна сказати, що на сьогоднішній день фонд періодичних видань наукової бібліотеки є важливою складовою оперативного та якісного задоволення інформаційних потреб користувачів.

ЛІТЕРАТУРА

1.Грищенко Т. Наукова бібліотека в інформаційному просторі вищого навчального закладу. Аспекти інтегральної взаємодії / Т. Грищенко, Н. Етенко // Вищ. шк. – 2011. – № 1. – С. 60–61.

2.Коваленко І. Й. Організаційно методичні засади створення реферативної інформації з психолого-педагогічних питань державною науково-педагогічною бібліотекою України ім. В. О. Сухомлинського / І. Й. Коваленко // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту. – Кам'янець-Поділ. – 2008. – Вип. 1. – С. 320.

3.Красій Р. Централізоване комплектування фондів бібліотек системи НАН України іноземними періодичними виданнями. Його особливості та перспективи / Р. Красій // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, НБУ ім. В. І. Вернадського, Асоціація бібліотек України . – 2008. – Вип.20. – С. 40–41.

4.Курнацька Г. Функціонування української музичної періодики на сучасному етапі (2000-2010 рр.) / Г. Курнацька // Львів. нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника: історія і сучасність : доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., Львів, 28-30 жовт. 2010р./ [відп. ред.. М.М. Романюк]. – Л., 2010. – С. 560–562.

5.Марчук Р. Сучасний стан відділу періодичних видань бібліотеки Волинського Національного університету ім. Лесі Українки / Р. Марчук // Звітна наукова конференція викладачів, аспірантів, співробітників і студентів РДГУ. – Рівне. – 2011. – С. 69–71.

6.Ярошенко Т. Університетська бібліотека в інформаційному суспільстві / Т. Ярошенко // Бібл. форум України. – 2006. – № 2. – С. 34–38.

Зміст

1. Грипич С. Н. НАУКОВА БІБЛІОТЕКА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	3
2. Поліщук С. М. КНИГОЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ РДГУ.....	29
3. Кучерук І. М. ФОНД ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЗАДОВОЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗАПИТІВ КОРИСТУВАЧІВ.....	36
4. Купрунець В. П. ПАСПОРТИЗАЦІЯ КНИЖКОВИХ КОЛЕКЦІЙ ТА ЗІБРАНЬ РІДКІСНИХ І ЦІННИХ ВИДАНЬ ЯК ФАКТОР ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО РОЗКРИТТЯ ФОНДІВ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ.....	42
5. Марчук Н. В. ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ НА ДОПОМОГУ САМОСТІЙНІЙ РОБОТІ СТУДЕНТІВ.....	46
6. Іванчук О. В. ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ ДЛЯ ЗАДОВОЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТРЕБ СУБ'ЄКТІВ НАВЧАЛЬНОГО І НАУКОВОГО ПРОЦЕСУ.....	51
7. Гаврилюк І. А., Себестьянович О. О. РОЛЬ WEB-САЙТУ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУПРОВІДІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ І НАУКИ.....	57
8. Семенюк Г. П. ВИСТАВКОВА ТА РЕКЛАМНО-ІМІДЖЕВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ.....	62

Збірник матеріалів
VI-ї науково-практичної конференції

**НАУКОВА БІБЛІОТЕКА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: СТАН І
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

Відповідальний за випуск:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Укладачі:

С. Н. Грипич – доцент, директор
наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Г. П. Семенюк – заступник
директора наукової
бібліотеки Рівненського
державного гуманітарного
університету.

Технічний редактор:

Л. С. Кушка – провідний
бібліотекар наукової
бібліотеки Рівненського
державного гуманітарного
університету.

Комп'ютерна верстка:

Себестьянович О.О. – зав.
сектором наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету

Формат 60*84 1/16
Папір офсетний. Гарнітура Times.
Тираж 100 прим.
Наукова бібліотека РДГУ